

ВОСПОСТАВУВАЊЕ НА СИСТЕМ ЗА МЛАДИНСКО ИНФОРМИРАЊЕ НА ЛОКАЛНО И НАЦИОНАЛНО НИВО

[Документ со препораки]

Проект:

„Младинското информирање како основа за младинско учество“

Носител на проектот:

Коалиција на младински организации СЕГА

Референтен број:

2017-1-MK01-KA347-035357

Проектот е ко-финансиран од Европската Унија

1. СОДРЖИНА

ВОВЕД.....	2
ПОЗИЦИЈА	2
АНАЛИЗА ЗА СОСТОЈБАТА	3
ПРЕПОРАКИ	4
1. ОРГАНИЗАЦИИТЕ И ИНСТИТУЦИИТЕ КАКО ПОТЕНЦИЈАЛ ЗА ВОСПОСТАВУВАЊЕ НА МЛАДИНСКИ ИНФО ТОЧКИ (МИТ)	4
2. МЛАДИНСКИ ИНФОРМАТИВЕН ЦЕНТАР (МИЦ) – СТРУКТУРА, УЛОГА И ФУНКЦИЈА	5
3. НАЦИОНАЛНА КООРДИНАТИВНА КАНЦЕЛАРИЈА ЗА МЛАДИНСКО ИНФОРМИРАЊЕ (НKK ЗА МИ)	6

Документот со препораки беше подготвен за време на „Националната работилница за креирање на Документ со препораки за воспоставување на систем за младинско информирање на локално и национално ниво“ на кој учествуваа млади и донесувачи на одлуки на локално и национално ниво.

Позицискиот документ се базира на основните препораки дадени од 250 млади при реализацијата на локални дискусии одржани во 10 градови во Република Македонија како и на Националната работилница за креирање на Документ со препораки за Воспоставување на систем за младинско информирање. Реализираните активности се во состав на проектот "Младинското информирање како основа за младинско учество" во соработка со Агенција за млади и спорт, поддржан од Националната агенција за европски образовни програми и мобилност, преку Програмата ЕРАЗМУС +.

Користејќи го методот на структуриран дијалог, Националната работилница ги поврзува донесувачите на одлуки, младите и членовите на Советите на младите со цел подобрување на состојбата на Советите на младите во Република Македонија и зајакнување на позицијата на Советите на младите во општините.

ПОЗИЦИЈА

Младинското Информирање може да се опише како систем со голем број на активности поставени во различни рамки обезбедени од многу различни институции. Најчесто Младинското Информирање се подразбира како систем за давање на услуги со специјализирани сервисни информации кои се од интерес на младите луѓе.

Суштинска цел на младинското информирање и советување е да помогне во насочувањето на младите во сите аспекти на нивниот живот и во нивно понатамошно автономно одлучување.

Клучните предизвици во областа на младинското информирање се поврзани со лимитирани информации за младите, начинот на презентација на информациите кој е на јазик близок до младите, како и не секогаш соодветно користење на социјалните медиуми и начинот на презентација на информацијата кој не е на младинско пријателски јазик. Младите исто така сметаат дека не постои структура на младинско информирање преку која на едно место ќе се најдат информации кои се од нивни интерес, како и непостоењето практика (свест) за споделување на информации до младите. Овие клучни предизвици може да предизвикаат намален интерес на младите за следење на традиционалните медиуми, зголемена недоверба на институциите кои работат на прашања кои се од интерес на младите, неадекватните и несоодветни содржини на медиумите може негативно да влијаат врз развојот на младите, младите во недостаток на навремени и точни информации може да станат апатични кон општеството.

Една од целите во документот Национална Стратегија за Млади 2016 – 2025, во тематската област Младинско информирање е: Воспоставен е систем на младинско информирање на локално и национално ниво со механизми за одржлив развој. Токму затоа е креиран овој документ и истиот содржи препораки дадени од млади и донесувачи на одлуки на локално и национално ниво, и истиот има за цел да ја зголеми свеста на донесувачите на одлуки за потребата од воспоставување на посебен систем за младинско информирање во Р. Македонија.

АНАЛИЗА ЗА СОСТОЈБАТА

Во полето на младинско информирање во Р. Македонија во овој момент на младите на располагање им се услуги, стручни служби, институции и други извори на информации кои не ги задоволуваат потребите. Она што може да се даде како одговор е дека кај нас младите не се доволно информирани. Не постојат центри или установи кои на едно место можат да обезбедат голем број на информации кои ќе им видат на располагање на младите. Не постојат места каде младите луѓе би се информирале за широк спектар на теми без посебни процедури и компликации, или пак да добијат совет или да бидат упатени онаму каде што ќе можат да ја добијат информацијата.

Специфични цели на НСМ 2005 – 2015 во областа на младинското информирање беа:

- Воспоставени се механизми за подобрување на пристапот до информации за младите на локално и национално ниво.
- Еднаков пристап до информации на младите од руралните средини, маргинализираните групи млади и младите од етничките заедници.
- Подобрен е имиџот на младите луѓе во медиумите.

Во пресрет на целите на НСМ се реализираа неколку клучни интервенции и тоа:

Коалиција на младински организации СЕГА го отвори првиот Младински Информативен и Советодавен Центар ИНФО СЕГА Прилеп во 2010 година.

Младинскиот Информативен и Советодавен Центар постои и до ден денес и реализира проекти со чија имплементација се реализираат целите на Акциониот план од Националната Стратегија за млади на Р. Македонија. Исто така овој центар реализира голем број на проекти во рамките на ЕРАЗМУС+ програмата. На веб страната на овој центар секојдневно се ажурираат точни, навремени и брзи информации кои се од интерес на младите во областа на образование, вработување, стипендии, конкурси, семинари, волонтирање, пракса, обуки.

Со воспоставување на првиот младински информативен центар во Македонија се обезбедија основните предуслови за започнување на процес и членство во Европската Младинска Информативна Агенција (European Youth Information and Counseling Agency – ERYICA).

Во 2015 Коалиција на младински организации СЕГА во соработка со општина Кавадарци и со поддршка на програмата за децентрализирана соработка помеѓу Македонија и Долна Нормандија го отвори Информативниот и Советодавен Центар ИНФО СЕГА во Кавадарци.

Во согласност со акцискиот план за информирање на младите за активни мерки, Министерството за труд и социјална политика во соработка со УНДП канцеларијата во Скопје, Коалиција на младински организации СЕГА и Младиинфо воспостави клубови на четири државни универзитети во Македонија. Во текот на 2014 отворени се Инфо Клубови на универзитетот Св. “Кирил и Методиј” во Скопје, универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, Универзитетот Св. “Климент Охридски” во Битола и државниот универзитет во Тетово.

Во текот на 2015 година креирана е нова Национална Стратегија за Млади 2016 – 2025, во која, во полето на младинско информирање се предвидени следните специфични цели:

- Достапност и транспарентност на информации од интерес на младите за остварување на нивните потреби
- Креирана комуникациска стратегија за меѓу-институционална координација за информирање на младите
- Воспоставен е систем за младинско информирање на локално и национално ниво со механизми за одржлив развој (зајакнати капацитети, зголемен квалитет и квантитет).

Во пресрет на новите цели од НСМ 2016 – 2025 во полето на младинското информирање се одржани и активностите во рамките на овој проект, со цел да се поттикнат младите да делуваат на локално и национално ниво за Воспоставување на систем за младинско

информирање, како и да се зголеми свеста на донесувачите на одлуки за подобрување на младинското информирање во Р. Македонија.

ПРЕПОРАКИ

Во согласност со позицијата утврдена со овој документ, учесниците на Националната работилница ги дефинираа следните препораки до креаторите на младински политики во Република Македонија.

1. ОРГАНИЗАЦИИТЕ И ИНСТИТУЦИИТЕ КАКО ПОТЕНЦИЈАЛ ЗА ВОСПОСТАВУВАЊЕ НА МЛАДИНСКИ ИНФО ТОЧКИ (МИТ)

Потребата од ваков тип на Инфо точки се појавува поради обезбедување на навремени и точни информациите за младите во сите региони во Р. Македонија каде што не постојат Младински Информативни Центри, посебно во руралните средини.

МИТ треба да обезбедуваат навремени, објективни и лесно достапни информации од областа на образование, спорт, вработување, програми за мобилност, култура и уметност, неформална едукација, бизнис и претприемништво, научно-истражувачката работа, граѓански активизам и младинско учество, здравство и превенција, права и обврски, хуманитарни активности и останати области кои се од интерес или ги засегаат младите.

МИТ ќе посвети посебно внимание соодветните информации да стигнат до младите со помалку можности во заедницата.

МИТ со МИЦ треба да соработува директно и непосредно, преку координативни средби, ставање на располагање на заедничките ресурси, редовна двонасочна комуникација, усогласување и имплементација на програмските активности и други дејства во интерес на младинското информирање

МИТ треба да ги информира младите во заедницата преку директни, непосредни средби, користење на социјалните медиуми, повремено користење на мобилни пунктови и кампањи, огласни и електронски табли, дистрибуција на промотивни материјали, аудио известување, промоција на мобилните апликации и други канали на посредна и непосредна комуникација.

МИТ треба да има фиксна просторија, на видна и пристапна локација, професионален ангажман на две лица (на пола работно време) и број на волонтери по потреба.

Чекори за воспоставување на МИТ: Пред воспоставување на МИТ, потребна е локална анализа на потребите на младите, обезбедување на ресурси за функционирање на МИТ, воспоставување на соработка со локални институции и организации, идентификација на потенцијални вработени, стручно оспособување за работа во МИТ, обезбедување на соодветен простор и креирање на стратегија за функционирање на МИТ.

За функционирање на МИТ потребни се човечки ресурси и средства за нивно финансирање, соодветен простор во/од институција и/или организација, техничка опрема и инвентар, пристап до интернет и средства за имплементирање на секојдневните активности на МИТ.

Средствата за оперативно функционирање на МИТ треба да бидат обезбедени преку МИЦ, а дел од средствата и потребните ресурси треба да бидат обезбедени од страна на локалните власти.

Институции во кои можат да се постават инфо точки во Урбаните средини би биле Општините, односно Локалните Младински Совети, НВО, средните училишта, АВРМ како и факултетите. Додека во Руралните средини Инфо точки би можеле да се постават во

Општините, односно месните задници, НВО, во основните училишта, амбуланти, спортски клубови итн.

2. МЛАДИНСКИ ИНФОРМАТИВЕН ЦЕНТАР (МИЦ) – СТРУКТУРА, УЛОГА И ФУНКЦИЈА

Визијата на младите учесници на активностите во рамките на овој проект е да се отворат што поголем број на Младински Информативни Центри во општините во Р. Македонија.

МИЦ би обезбедувал информации за младите од следните области: Вработување, образование (формално и неформално), волонтирање и пракса, информации за закони и законски обврски кои ги таргетираат младите, информации за правата и обврските на младите, конкурси, стипендии и сл.

Секојдневно Младински Информативни Центри во интерес на младите ќе ги реализираат следните активности:

- ▶ Секојдневно прибирање и споделување на информации на веб-страница и социјални мрежи
- ▶ Неделна подготовка и испорака на електронски весник
- ▶ Промоција на услугите и активностите на МИЦ:
  - Организирање на Инфо Денови
  - Организирање на презентации
- ▶ **Активности врз основа на соработка со:**
  - Локален Младински Совет
  - Невладини организации
  - Средношколски ученички заедници
- ▶ **Застапување и лобирање на идеите и проблемите на младите пред носителите на одлуки од Локална Самоуправа**
- ▶ **Воспоставување на граѓански иницијативи и кампањи**
- ▶ **Организирање на настани од:**
  - Културен и спортски карактер
  - Хуманитарен карактер (инклузија на лицата со посебни потреби, социјално загрозени лица)
  - Едукативен карактер (обуки, до-обуки и работилници)

Младинските Информативни Центри треба да имаат вработени 2-3 лица со полно работно време од следните профили: социјален работник, лингвист, психолог, дефектолог, информатички техничар, како и волонтери кои би се ангажирале по потреба. МИЦ ќе располага со своја просторија во близина на центарот на градот на лесно достапно место за младите, опремена со канцелариски материјали, како и библиотека за младите.

МИЦ треба да има континуирана поддршка од Локалната самоуправа во општината во која се наоѓа и најчесто преку Локалниот Совет на Млади. Локалната Самоуправа треба да обезбеди Финансии, простор, опрема, стручен кадар, поддршка при спроведување активности.

Исто така неизбежна е и поддршката на образовните институции на локално ниво кои би обезбедиле стручна и логистичка поддршка, стручна литература, поддршка при спроведување на анкети и прашалници, како и услови за спроведување на активности (простор и опрема).

Останати институции од кои МИЦ треба да има континуирана поддршка би биле: Агенција на млади и спорт, Национална Агенција за Европски образовни програми и мобилност, надлежни министерства и други органи на државата, бизнис сектор, НВО, Европската Агенција за младинско информирање и советување ERYICA.

3. НАЦИОНАЛНА КООРДИНАТИВНА КАНЦЕЛАРИЈА ЗА МЛАДИНСКО ИНФОРМИРАЊЕ (НКК ЗА МИ)

Националната Координативна Канцеларија да постои како национална независна мрежа за координација, промовирање, поддршка, застапување и зајакнување на капацитетите на младинското информирање во Македонија.

АКТИВНОСТИ НА НАЦИОНАЛНАТА КООРДИНАТИВНА КАНЦЕЛАРИЈА ЗА МЛАДИНСКО ИНФОРМИРАЊЕ:

- **Активности за поддршка на Младинските Информативни Центри (МИЦ):**
  - Координација на МИЦ
  - Усогласување и поддршка на стандарди за работа на МИЦ
  - Подготовка на програми за работа на МИЦ и МИТ
  - Подготовка на модули и прирачници за работа
  - Создавање на компјутерска апликација за дистрибуција на информации до МИЦ и останати чинители
  - Зајакнување на капацитети на вработени на МИЦ и МИТ
  - Мониторинг на Работата на МИЦ
- **Активности за поддршка на младинското информирање во Р. Македонија:**
  - Воспоставување на канал за информација со АМС
  - Воспоставување на канал за информација со Народен Правобранител (Детски Права, Право на информирање/ Политичка Поддршка)
  - Организирање на редовни консултативни и информативни средби со локални, централни и законодавни власти
  - Спроведување на кампањи за младинско информирање
  - Спроведување на Младинското Информирање како приоритет од НСМ (2016-2025)
- **Други активности:**
  - Анализа и истражувања за добри практики и методи за Младинско Информирање и МИЦ
  - Членство во Програмскиот Совет на МРТВ како јавен сервис

ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКТУРА НА НАЦИОНАЛНАТА КООРДИНАТИВНА КАНЦЕЛАРИЈА ЗА МЛАДИНСКО ИНФОРМИРАЊЕ:

- <10 Вработени
- Надзорен Одбор
- Управен Одбор (со рамноправно учество на МИЦ по регион)
- Извршна канцеларија
- Да се обезбеди регионално присуство на МИЦ првично, по плански региони, а потоа да се отвораат во други општини

Институции кои треба да и да дадат непосредна и постојана соработка и поддршка на Националната Координативна Канцеларија би биле: Агенција за млади и спорт, Министерство за труд и социјална политика, Министерство за локална самоуправа, Граѓански сектор, Агенција за аудио и аудиовизуелни услуги, Министерство за Информатичко општество, Универзитети, Национална агенција за Европски образовни програми и мобилност и ERYICA.